

Thëm de Dël në Tuberkulin

Yeŋu ye Tībī?

Tībī (TB) ee ya tuaany ku ke kɔc dɔm në kweer aliiric ku jɔl ya baktiiria Maikobakterium tībī. TB ee yɔk yɔk rac ku yän kɔk ke guɔp ku cɔk tuaany rac cɔk buɔ nhial.

Yeŋu ye Thëm de Dël në Tuberkulin?

- Thëm de Dël në Tuberkulin (TST), aye nyic ya në rin cɔl thëm de Mantoux, yen ee ya thëm wën ye looi ku bī yī nyic lɔn nɔŋ yīn tuaany de TB ka liiu.
- Tuɔm thin koor aye luɔi yī në dëlic ku ke ya kõŋ ciɛɛm, ku nëk nīn kaarou ka diäk na nɔŋ kã thii këëc bei në yī guɔp në ye bak wën cī toom.
- Na nɔŋ yīn tuaany de TB ka nɔŋ kã bī këëc bei në yī guɔp ka tom yī në bakhīnacon (BCG vaccination). Të nɔŋ yen kã cī këëc bei kaa jiël.
- Kɔc lik në kɔc yic kek aaye gup naŋ TST ku kɔc juëc kek aaye tuaany në TB, duŋ ë tuaany de TB ye cɔk adit.

Ke yī kën TST guɔ looi:

Ee kë puɔth arëet bī akiim nyic na nɔŋ yīn:

- Nɔŋ yīn poom de kantha agut cī welke (lymphoma), ka yīn ya tuaany de Xodigkin.
- Lëkë akimdu lööm de wël wën ye riel de guɔp nyaai ku yīk cortico-steroids (prednisone), cyclosporine ka wël ke bëc de kantha cīt yīk chemotherapy drugs (to treat cancer) ka ca kan tuaany në pen cī wan në kë cīt juën wën ye naŋ pīu cɔl influenza, ku akoi ka tonŋolo
- Cī yī kan yiëk wël bī yī tiit në tuaany de mīth cɔl mumps në pen cī wan, ku yīk akoi ku burjuŋ.
- Ran nɔŋ HIV/AIDS
- Kek ë kã tɔ tuerkë aaye thëm de TST rac

Tiŋ rɔt apuɔth nē tuöm de ye tēnē

- Duŋ ē tē wēn ye ɣɔt
- Duŋ ē tē wēn ye kum alath, ku yīk kerem ka yiēn ē wēldō tac thīn.
- Na nɔŋ kā cī yiēr bei cī tīc ke duŋ ē ke tuēny bei.
- Yin alēu ba lɔ tueŋ ke kākun wēn ē looi kedhiε cī mēn ē luɔi, ku kā ke riεl ku laak.

Yeŋu ye rɔt looi tē cī cäär thök?

- Na cī thēm looi ku cī naŋ nīn kaarou ku diäk ke yī dhuk pan akiīm ku bī lɔ tiŋ yeŋu cī tuöl bī nyic ku gēt piny.
- Kɔc kök wēn cī ke kan caar ku cīn kē cī yök nē ke gup aalēu bī ke bæer caar nē kē de rou.

Yeŋu yen ē thēm de Tuberkulin dhuök yic?

- Thēm tueŋ de TST tɛk cī kuɔc bēn bei nē tōöu cī yen rɔt tōöu yen ē ka yen ē thēm de TST de rou bæer looi.
- Thēm de rou de TST aye looi ku bī riεl wēn tō nē guöp nyuɔɔth.
- Lon yen lueth ku lon yen yic ka bī nyuɔɔth yen kē looi rɔt. Thēm de rou de TST ee kɔc kony bī kēdō nyuɔɔth apuɔth.

Na nɔŋ yīn kantha nē cār cīn ē yī caar ku ca thök ē jääł ē tēn, yīn alimku ba pan akīm de puöu yuöp tēlapuun.